

SC-THERMO-010 - Διάσπαση ανθρακικού άλατος και θερμικές απώλειες

Πρωτότυπη άσκηση Θερμοχημείας Γ' Λυκείου - πιστή στη λογική του προτύπου 5.67

Κεφάλαιο

Θερμοχημεία

Υποενότητα

Νόμος Hess -
ενεργειακή
αξιοποίηση

Δυσκολία

 8,2 / 10

Χρόνος

30 λεπτά

Διδακτικός στόχος

- ✓ Να συνθέτεις την εξίσωση διάσπασης από ενθαλπίες σχηματισμού.
- ✓ Να εφαρμόζεις σωστά ποσοστό απωλειών.

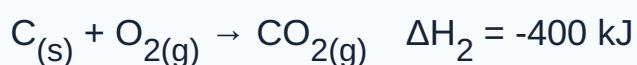
- ✓ Να διακρίνεις τη χρήσιμη από τη συνολικά παραγόμενη θερμότητα.
- ✓ Να συνδέεις θερμότητα, mol και μάζα καυσίμου.

Εκφώνηση

Το MgCO_3 διασπάται κατά τη θέρμανση, σύμφωνα με τη χημική εξίσωση:

Ορισμένη ποσότητα άνθρακα καίγεται πλήρως, σύμφωνα με τη θερμοχημική εξίσωση:

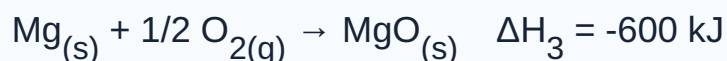

Το ποσό θερμότητας που ελευθερώνεται κατά την καύση χρησιμοποιείται για την πλήρη διάσπαση 168 g MgCO_3 . Κατά την καύση του C υπάρχουν απώλειες θερμότητας 20%.

Να υπολογίσετε:

1. την ενθαλπία ΔH_1 της αντίδρασης διάσπασης,
2. το ποσό θερμότητας που πρέπει να ελευθερωθεί συνολικά από την καύση του C,
3. τη μάζα (σε g) του C που καίγεται.

Δίνονται οι θερμοχημικές εξισώσεις:

Δίνονται: $A_r(\text{Mg})=24$, $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{O})=16$.

Προσπάθησε μόνος σου

Μην ξεκινήσεις με τύπους. Πρώτα εντόπισε ποια θερμοχημική εξίσωση αντιστοιχεί σε 1 mol της ουσίας που σε ενδιαφέρει και ποιο ποσοστό της παραγόμενης θερμότητας είναι πραγματικά αξιοποιήσιμο.

Καθοδηγούμενη βοήθεια

Υπολόγισε πρώτα τη ΔH της διάσπασης από: προϊόντα - αντιδρώντα ή με κατάλληλη άθροιση εξισώσεων.

Οι απώλειες 20% σημαίνουν ότι αξιοποιείται μόνο το 80% της παραγόμενης θερμότητας.

Η θερμότητα που δίνεται στη θερμοχημική εξίσωση καύσης αντιστοιχεί σε 1 mol C.

Πλήρης λύση

α) Υπολογισμός ΔH_1 με τον νόμο Hess

Αντιστρέφουμε την εξίσωση σχηματισμού του MgCO_3 :

Προσθέτουμε τις εξισώσεις σχηματισμού MgO και CO_2 :

Με άθροιση:

β) Απαιτούμενη χρήσιμη θερμότητα

$$M_r(\text{MgCO}_3) = 24 + 12 + 3 \cdot 16 = 84$$

$$n(\text{MgCO}_3) = 168/84 = 2 \text{ mol}$$

Για 1 mol MgCO_3 απαιτούνται 100 kJ, άρα:

$$Q_{\text{χρήσιμη}} = 2 \cdot 100 = 200 \text{ kJ}$$

Αξιοποιείται το 80% της θερμότητας καύσης:

$$0,80 \cdot Q_{\text{ολική}} = 200 \Rightarrow Q_{\text{ολική}} = 250 \text{ kJ}$$

γ) Μάζα άνθρακα

1 mol C ελευθερώνει 400 kJ:

$$n(\text{C}) = 250/400 = 0,625 \text{ mol}$$

$$m(\text{C}) = 0,625 \cdot 12 = 7,5 \text{ g}$$

Τελικές απαντήσεις: $\Delta H_1 = +100 \text{ kJ}$, $Q_{\text{ολική}} = 250 \text{ kJ}$, $m(\text{C}) = 7,5 \text{ g}$.

Συχνά λάθη μαθητών

- Θεωρούν ότι οι απώλειες είναι 20% της χρήσιμης και όχι της παραγόμενης θερμότητας.
- Παραλείπουν να αντιστρέψουν την εξίσωση σχηματισμού του MgCO_3 .
- Δίνουν αρνητικό πρόσημο στη ΔH της ενδόθερμης διάσπασης.
- Χρησιμοποιούν τα 200 kJ αντί για τα 250 kJ στον υπολογισμό της μάζας C.

Τι θα μπορούσε να ρωτήσει ακόμη ο εξεταστής;

- Αν οι απώλειες γίνουν 25%, να υπολογιστεί η νέα μάζα C.
- Να υπολογιστεί ο όγκος CO_2 που παράγεται από τη διάσπαση σε STP.

Συνδέεται με

Νόμος Hess • Ενthalπίες σχηματισμού • Ποσοστό απωλειών • Στοιχειομετρία